

فهرست

۱	سپاسگزاری
بخش اول: به چالش کشیدن جهان نیوتونی	
۷	۱. به سوی ابعاد جدید آگاهی
بخش دوم: ماتریس‌های پیش از تولد	
۴۷	۲. تمامیت و جهان آمنیوتیک — BPM 1
۶۳	۳. اخراج از بهشت — BPM 2
۷۹	۴. کشمکش مرگ و تولد دوباره — BPM 3
۹۵	۵. تجربه مرگ و تولد دوباره — BPM 4
بخش سوم: پارادایم فرافردی	
۱۱۱	۶. مروری اجمالی بر پارادایم فرافردی
۱۱۹	۷. سفر به فراسوی مرزهای فیزیکی
۱۴۹	۸. آن سوی زمان
۱۸۵	۹. فراسوی واقعیت مشترک
۲۲۵	۱۰. تجربه‌هایی با ماهیت روان‌نهاد
بخش چهارم: به سوی روان‌شناسی نوین وجود	
۲۵۹	۱۱. دورنمایی‌های تازه‌ای از واقعیت و سرشت بشر
۲۸۷	یادداشتها
۲۹۱	واژه‌نامه
۲۹۳	نمایه

سپاسگزاری

کتابی که در دست دارید حاصل تجربه‌ها، مشاهده‌ها و دریافتهای من طی سی و پنج سال تحقیص روش‌مند درباره ارزش حالت‌های نامعمول آگاهی^۱ است. در این سی و پنج سال، از کمکها و حمایتهای بسیار گرانبهای افراد زیادی بهره برده‌ام که نقش مهمی در زندگی شخصی و حرفه‌ای ام ایفا کرده‌اند. می‌خواهم این فرصت را مغتنم بشمارم و دست‌کم از بعضی به اختصار قدردانی کنم.

جوزف کمب، که سالها دوست عزیز و یکی از آموزگاران اصلی من بود و از او درباره جایگاه اسطوره‌شناسی در روان‌شناسی، مذهب و به طور کلی زندگی بشر، فراوان آموختم. هوش سرشار، حافظه دانشنامه‌ای و توانایی حیرت‌انگیز وی در ایجاد ترکیب‌های خلاقانه، بسیاری از حوزه‌هایی را که سابقاً در علوم سنتی، مذهب و فلسفه مورد بدفهمی و خلط‌مبحث قرار گرفته بود به گونه‌ای خارق‌العاده روشن کرد.

گرگوری بیتسون، «کل‌گرا»^۲ بی که ذهن کنچکاوش در جست‌وجوی دانش به کاوش در رشته‌های گوناگون پرداخت، اصیلترین متفکری است که تاکنون شناخته‌ام. این سعادت را داشتم که طی دو سال و نیم آخر زندگی اش، در دوره‌ای که هر دو در مؤسسه إسالن در بیگ سور کالیفرنیا پژوهشگر مقیم بودیم، تقریباً هر روز با او در تماس باشم. نقد صریح و قاطع بیتسون از خطاهای و کاستهای پارادایم نیوتونی-دکارتی سبب شد به یافته‌های خودم، که اغلب در تضاد با جریان اصلی روان‌پژوهشکی و علوم سنتی غربی بود، اعتماد کنم. همین تشویق و حمایت بسیار ارزشمند را از چند تن از دوستان فیزیکدان نیز

1. non-ordinary states of consciousness

دریافت کرده‌ام؛ کسانی که تحقیقات مهم و پیشرویی در زمینه دلالت‌های فلسفی فیزیک کوانتم-نسبی‌گرا انجام داده و کمک‌های شایانی به ظهور جهان‌بینی جدید در علوم غربی کرده‌اند. خصوصاً از بابت دوستی و همکاری طولانی‌ام با فریتبیوف کاپرا از او سپاسگزارم، و مراتب قدردانی خودم را از بابت آموخته‌هایم از فرد وولف، نیک هربرت، دیوید پیت، سُل-پل سیراک و دیگران ابراز می‌کنم. یکی از مهمترین رویدادهای فکری زندگی‌ام کشف هولوگرافی و تفکر هولونامیک در علوم بود که برای انواع یافته‌های پژوهش‌های جدید در باب آگاهی، که سابقاً غیرقابل درک و گیج‌کننده بودند، چارچوب مفهومی فراهم کرد. عمیقاً و امداد نبوغ دنیس گالیور به خاطر کشف اصول هولوگرافی نوری، دیوید بوهم به خاطر ارائه مدل هولوگرافیک از عالم و نظریه هولومومنت، و کارل پریرام به خاطر مدل هولوگرافیک مغز هستم.

از دو دوست عزیزم، آبراهام مازلو و آنتونی سوتیچ، بنیانگذاران روان‌شناسی انسان‌گرا، نیز باید یاد کنم. این دو در اواخر دهه ۱۹۶۰، از من برای شرکت در یک رشته جلسه‌های همفکری دعوت کردند که به تولد «روان‌شناسی فرافردی»^۱ منجر شد. توسعه این رشته جدید، که حکمت کهن نظامهای معنوی بزرگ جهان را با عمل‌گرایی علوم غربی آشنا می‌دهد، به عشق زندگی‌ام تبدیل شده است. کار در رشته پرچالش و بحث‌انگیز روان‌شناسی فرافردی و مطالعه آگاهی بدون حمایتهای عاطفی و فکری افراد همفکر میسر نبود. چقدر خوش‌شانس بوده‌ام که بسیاری از پیشروان تفکر جدید در روان‌شناسی در زمرة دوستان نزدیکم هستند. این افراد بسیار خاص سالهای سال برای من و همسرم، کریستینا، و نیز برای یکدیگر مشوق و الهام‌بخش بوده‌اند. تشکر ویژه خودم را به خاطر ایفای این نقش اساسی در زندگی‌مان نثار انجلز آرین، مایکل و سندی هارنر، جک و لیانا کورنفیلد، جان پری، رام داس، جون سینگر، ریک و هیثر تارناس، فرانسیس واگان و راجر والش می‌کنم. عیققیرین سپاسگزاری‌ام را برای اعضای خانواده‌ام، که کتاب را به آنها تقدیم

1. transpersonal psychology

کرده‌ام، کنار گذاشته‌ام. در تمام زندگی از حمایتهای عاطفی و اخلاقی مادرم ماریا و برادرم پُل، که خودش روان‌پرشک و در بسیاری از علاویق من شریک است، برخوردار بوده‌ام. همسرم کریستینا در شانزده سال گذشته نزدیکترین دوست، همکار و همراه من بوده است. از آنجا که پستی و بلندی زندگی مشترکمان را اغلب به اتفاق طی کرده‌ایم، یاد گرفته‌ام که شهامت و صداقتی را که در سفر پرتلاطم شخصی اش نشان داده است بسیار ستایش کنم. ایفای نقش به عنوان بخش لاینفکی از این سفر درسهای فوق العاده و بسیار بالارزشی به من داده است که تنها زندگی می‌تواند به آدمی بیاموزد.

در پایان مایل از انتشارات هارپر سان فرانسیسکو و خصوصاً ویراستارم، مارک سالرو دل، تشکر کنم که چاپ کتاب را میسر کردند. و آخرین، اما نه کمترین، سپاسگزاری ام را نثار هال زینا بینت می‌کنم که ترکیب کمیابی از استعدادها، از جمله مهارتهای نویسنده‌ی، تخیل یک نویسندهٔ ورزیده، و درکی نامعمول از حالتهای نامعمول آگاهی را وارد این پروژه کرد. او کمک زیادی کرد تا یافته‌های تحقیق را به زبانی ساده و قابل فهم بیان کنم و این اطلاعات را در دسترس طیف وسیعی از خوانندگان قرار دهم. به یمن ویژگی‌های فردی و استثنایی او، کار مشترک روی این پروژه — که چالشها و مسائل خاص خودش را داشت — بسیار ثمر بخش بود و ما را به هم نزدیکتر کرد.

و اما کسانی که کمک‌هایشان به این کتاب حیاتی و اساسی بوده است باید ناشناخته باقی بمانند. از هزاران نفر در اروپا، امریکای شمالی و جنوبی، استرالیا و آسیا — مُراجعان، کارآموزان، دوستان، و شرکت‌کنندگان در کارگاهها و انواع پروژه‌های تحقیقاتی — که با شهامتی مثال‌زدنی اعمق و قله‌های روان خود را کاویدند و نتایج جست‌وجوی نامتعارف خود را با من درمیان گذاشتند، بسیار قدردانی می‌کنم؛ نوشتمن این کتاب بدون آنها میسر نبود.

استانیسلاو گروف

میل ولی، آگوست ۱۹۹۱

بخش اول

به چالش کشیدن جهان نیوتونی

موضوع ... نه آن مجموعه اشیای جامد و ایستایی است که در فضا
امتداد یافته‌اند، بلکه زندگی جاری در صحنه‌ای است که این
مجموعه را می‌سازد؛ پس واقعیت نه آن صحنه خارجی بلکه
زندگی‌ای است که در آن زیسته می‌شود. واقعیت عبارت است از
چیزها آن طور که هستند.

والاس استیونز